

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Teologiczny

Kierunek:

Teologia

Specjalność:

teologia kapłańska

Poziom:

jednolite studia magisterskie, stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Teologia pastoralna

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok IV, semestr letni

Wymiar:

ćwiczenia: 15 godz.

Punkty ECTS:

ćwiczenia: 1

Forma zaliczenia:

ćwiczenia: zaliczenie z oceną

Prowadzący:

ćwiczenia: o. dr hab. Jerzy Brusilo OFMConv; ks. dr hab. Jan Klimek;

Koordinator sylabusu:

o. dr hab. Jerzy Brusilo OFMConv

Sylabus dostępny w ramach:

- [Teologia pastoralna](#) [na kierunku:] [teologia kapłańska](#) (T_ksd), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, IV rok, semestr letni
 - [prowadzący ćwiczenia:15h/zo/1ECTS]: o. dr hab. Jerzy Brusilo OFMConv;
 - [prowadzący ćwiczenia:15h/zo/1ECTS]: ks. dr hab. Jan Klimek;

Wymagania wstępne:

Kontynuacja semestru zimowego. Oprócz znajomości podstaw formacji chrześcijańskiej i początkowej fazy studiów teologii fundamentalnej, moralnej fundamentalnej i biblijnej zakłada się umiejętność z

pierwszego semestru w zakresie teologii pastoralnej.

Cele:

Analiza pastoralnej praktyki w przygotowaniu do małżeństwa, pomocy małżonkom i rodzinom, poznanie studentów z podstawowymi założeniami duszpasterstwa małżeństw i rodzin. Najważniejszym założeniem realizacji przedmiotu jest otwarcie się na poszukiwanie odpowiedzi w kwestiach związanych z bieżącymi problemami praktyki pastoralnej. Nacisk na twórcze podejmowanie problemów, nie w dotychczasowych schematach ale w dynamicznym podejściu do problemów pastoralnych.

Treści kształcenia:

Szczegółowe problemy w parafii. Paternalizm i ojcostwo duszpasterzy, ewangelizacja parafii.

Kryzys małżeństwa i jego przyszłość: Po co rodzina? Przyczyny przemian. Istotne znaczenie ma osłabienie norm i wartości. Oddzielenie życia seksualnego od prokreacji, dietność i wychowanie oderwana od małżeństwa i podziału obowiązków według płci. Nowe „związki”, szczególnie przypadek to kohabitacja. Przygotowanie przedmałżeńskie i przedślubne (dalsze, bliższe i bezpośrednie).

Teologia narzeczeństwa i małżeństwa.

Sakrament małżeństwa: przygotowanie i celebrowanie.

Duszpasterski problem zamieszkania razem narzeczonych przed ślubem.

Czystość przedślubna: założenia i trudności, przyczyny wspólnego mieszkania chłopaka i dziewczyny (przed ślubem), problem współżycia przedślubnego (nie tylko we wspólnym zamieszkanianiu).

Między związkami niesakramentalnymi a świętością małżeńską.

Efekty kształcenia:

1. W wyniku przeprowadzonych zajęć student analizuje problem: „Parafia moich marzeń”, odtwarza, czy taka parafia idealna istnieje? Rozróżnia ideał od praktyki i stereotypu, tłumaczy różnicę między parafią rodzimą a wybraną (w przypadku migracji). Identyfikuje kwestie związane z parafią w czasie wyjazdów za granicę, odróżnia rozumienie parafii u dziadków, rodziców i dzieci.
2. Wskazuje na zagadnienie paternalizmu i ojcostwa w postawach duszpasterzy, opisuje w tych kategoriach parafię tradycyjną i nowoczesną, dobiera „dziesięć kroków” w kierunku zmian posoborowych w parafii (konceptja na podstawie literatury).
3. W dalszym ciągu zagadnień posoborowych w parafii student formułuje postulaty ewangelizacyjne, rozwija założenia nowej ewangelizacji, nakreśla potrzeby zmian w pracy parafialnej oraz prezentuje pomysły w kontekście zdynamiczowania ewangelizacji parafialnej.
4. W dalszym ciągu semestru student zapoznaje się z problemem współczesnego kryzysu małżeństwa i rodziny, rozumie że jest to skutek zmian globalnych, ekonomicznych, kulturowych i społecznych, zdaje sobie sprawę z wpływów polityki.
5. W prowadzonych zajęciach student analizuje krytykę niezmienną instytucji małżeństwa, odkrywa tu wewnętrzne procesy indywidualizacji i liberalizacji życia społecznego, rozumie wpływ rewolucji seksualnej na sferę czystości przedmałżeńskiej.
6. Szacuje w Kościele polskim kontekst feminizmu, „westernizacji” dobrobytu materialnego i zmian kulturowych w Polsce oraz wskazuje na osłabienie norm i wartości, oddzielenie życia seksualnego od prokreacji, zmiany w dietności i wychowanie oderwana od małżeństwa i podziału obowiązków według płci.
7. Ocenia typy nowych „związków”: monoparentalność, samotny rodzic wychowujący dziecko(ci), kohabitację, dawny konkubinaty, rodzinę rekonstruowaną - połączenie dwóch rodzin rozbitych, DINKS (double-income-no-kids) „podwójne dochody bez dzieci”, rodzinę nomadyczną (życie na odległość z powodu migracji), LAT (living apart together) biorą ślub ale żyją osobno oraz związki homoseksualne.
8. Wylicza konsekwencje zmian w alternatywności różnych modeli „związków”: nieokreślonej struktury, funkcji i charakteru relacji, odejście od seksualnej i horyzontalnej relacji między ludźmi na rzecz

wertykalnej i intergeneracyjnej organizacji, zażyłości i więzi, modę na ruchy gejowskie i lesbijskie, postawę niezależności kobiet szczególnie przypadek zmian - kohabitację, które staje się uniwersalną formą i zastępuje formalne małżeństwo i rodzinę (staje się „instytucją” bo rodzą się tam i wychowują dzieci).

9. Student rozumie, że jednym z czynników kohabitacji jest zwiększenie się liczby rozwodów, kryzys instytucji, brak zobowiązań formalnych.

10. W cyklu przygotowania przedmałżeńskiego i przedślubnego (dalsze, bliższe, bezpośrednie), widzi sens formacji do sakramentu małżeństwa, pracy nad sobą, praktyki Eucharystii i sakramentu pokuty.

11. Potrafi zorganizować dzień skupienia dla narzeczonych, uwzględnić aspekty duchowe i sakramentalne przygotowania narzeczonych oraz rozumie znaczenie właściwej organizacji kancelarii parafialnej na potrzeby spotkań przedślubnych.

12. Student rozpoznaje kulturę i obyczaje jako czynniki wpływające na decyzję o wspólnym zamieszkaniu młodych ludzi przed ślubem, rozumie argumenty młodych i brak ocen środowiska (rodzice, sąsiedzi) w takim postępowaniu, analizuje przeszkody w decyzji o zawarciu sakramentu małżeństwa oraz ocenia problemy we wspólnym zamieszkaniu chłopaka i dziewczyny (narzeczonych).

13. Zna argumenty wysuwane przez młodych za rozpoczęciem współżycia przed zawarciem sakramentu małżeństwa oraz formułuje kontrargumenty w przekonywaniu do czystości przedślubnej i przedmałżeńskiej (pastoralne, psychologiczne, socjologiczne, zdroworozsądkowe).

14. Student wskazuje nauczanie Kościoła katolickiego dotyczące etyki seksualnej.

15. W wyniku zajęć, pod koniec semestru student widzi zakres problemów między związkami niesakramentalnymi a świętością małżeńską, analizuje genezę i podstawy duszpasterstwa związków niesakramentalnych, formy i metody duszpasterstwa i konfrontuje z zadaniami świętości każdego chrześcijanina oraz małżonka i rodzica.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

W trakcie zajęć (ćwiczeń) studenci przygotowują założone zagadnienia na podstawie konspektów, następnie w dyskusji nad poszczególnymi problemami formułują wnioski i krytycznie podejmują pomysły praktyczne, przydatne w praktyce duszpasterskiej. W ramach zajęć wykorzystuje się notatki i materiał poglądowy studentów. Poza ćwiczeniami studenci przygotowują teksty do zaliczenia na zajęciach, piszą wywiad z dowolnie wybranym duszpasterzem, streszczają zadane teksty pastoralne i opracowują bieżące tematy ćwiczeniowe.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Studenci są oceniani na każdym ćwiczeniu. Ich udział jest weryfikowany – wszyscy powinni zabierać głos. Poza czynnym udziałem, ocenia się też materiały studentów zebrane na ćwiczeniach oraz osobno w rytmie comiesięcznym sprawdzane są prace, analizy, streszczenia i opisy duszpasterstw – całość do zaliczenia semestru. Studenci przygotowują schematy graficzne, projekty tekstów duszpasterskich, analiz i próby krytycznego formułowania wniosków.

Praktykowane są prace semestralne, ćwiczenia praktyczne i ocenianie ciągle.

Lektury podstawowe:

Duszpasterstwo rodzin [w:] „Leksykon Teologii Pastoralnej” (red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fiałkowski), Towarzystwo Naukowe KULJPII, Lublin 2006, s. 737-743).

Kołek Andrzej „Od paternalizmu do ojcostwa”, Pastores 33 (4) 2006, s. 31-39.

Marcin Perfuński, „Parafia moich marzeń”, Pastores 33 (4) 2006, s. 24-30.

Miej miłosierdzie dla nas. O związkach niesakramentalnych, wyd. II poszerzone, Kraków 2004.

Plech Jacek, „Jak ewangelizować parafię?”, Pastores 33 (4) 2006, s. 40-50.

Związków niesakramentalnych duszpasterstwo, Wielebski T., [w:] „Leksykon Teologii Pastoralnej” (red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fiałkowski), Towarzystwo Naukowe KULJPII, Lublin 2006, s. 928-930).

Lektury uzupełniające:

Bilewicz J., Radość czystej miłości, Poznań 1993

Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Wrocławskiej, Małżeństwo-powołaniem. Cz. 1. Teologia małżeństwa i rodziny. Materiały pomocnicze dla duszpasterzy, Wrocław 1982;

Kongregacja do Spraw Wychowania Katolickiego, Wytyczne wychowawcze w odniesieniu do ludzkiej miłości z 1 listopada 1983 r.;

Kongregacja Nauki Wiary, Deklaracja o niektórych zagadnieniach etyki seksualnej „Persona humana” z 19 grudnia 1975 r.,

Lubowiecki K., Tajemnice życia rodzinnego. Podstawy duchowości małżeńskiej, Kraków „Bratni Zew” 2002.

Meissner K., Suszka B., A tak już nie są dwoje lecz jedno ciało. Rozmowy z narzeczonymi i młodymi małżeństwami, Wrocław 1991;

Papieska Rada ds. Rodziny, Ludzka płciowość: prawda i znaczenie, z 8 grudnia 1995 r.

Przygotowanie bliższe do małżeństwa, Wandrasz M. (red.), Katowice 2004;

Puchała S., Maliccy T. i E., Narzeczeni czyli dziewięciospotkaniowie bezpośrednio przygotowanie do małżeństwa prowadzone metodą dialogową, Katowice 2004;

W trosce o życie, red. K. Szczygieł, Biblos, Tarnów 1998.

Uwagi: